

M□t s□ hi□n t□□ng nh□ cô m□u giáo đánh đ□p h□c trò nh□ tàn b□o, có th□y hi□u tr□□ng l□a bán trinh h□c trò, r□i có th□y cao đ□ng đ□i tình l□y đi□m, chuy□n trò tr□ thù th□y(cô), xúc ph□m th□y cô; chuy□n th□y, cô giáo nói x□u đ□ng nghi□p nh□m t□ đ□ cao mình... đ□□c báo chí ph□n ánh g□n đây không ch□ làm cho d□ lu□n b□t bình ph□n n□, mà còn làm cho nh□ng ng□□i làm giáo d□c, nh□ng th□y giáo, cô giáo c□m th□y đau xót vì hình □nh ng□□i th□y b□ hoen □.

Ng□□i th□y giáo x□a nay đ□□c h□□ng tình c□m "tôn s□ tr□ng đ□o" là do trách nhi□m xã h□i giao cho h□. H□ có trách nhi□m d□y d□ con em, qu□n lí, truy□n th□ ki□n th□c, đánh giá h□c sinh, cho đi□m, phê h□c b□, nh□n xét v□ h□nh ki□m, nh□ng công vi□c nghiêm túc, thiêng liêng, có □nh h□□ng đ□n t□□ng lai c□a ng□□i h□c và c□ th□ h□ tr□. Trách nhi□m □y ch□ng nh□ng đòi h□i ng□□i th□y ph□i có trình đ□ h□c v□n đáng tin c□y mà còn ph□i th□□ng xuyên h□c t□p và tu d□□ng đ□o đ□c, trau gi□i thái đ□ □ng x□ đúng m□c m□i có th□ hoàn thành đ□□c. Đ□c bi□t, đ□i v□i h□c sinh, nh□ng ng□□i còn nh□ d□i, ch□a tr□□ng thành, ch□a có năng l□c t□ v□, th□y, cô giáo ph□i là ng□□i bi□t chăm chút v□i lòng th□□ng yêu, khoan dung, đùm b□c, t□o m□i đi□u ki□n đ□ chúng h□c t□p, tu d□□ng t□t, tr□ thành nh□ng công dân t□□ng lai. Đáng ti□c là trách nhi□m □y đ□i v□i m□t s□ ng□□i l□i m□c nhiên b□ chuy□n hoá thành m□t th□ "quy□n l□c" khi□n cho h□ đ□□c "cao cao t□i th□□ng", có "quy□n sinh quy□n sát" đ□i v□i các sinh linh nh□ bé, còn h□c trò ch□ bi□t vâng d□ đ□ mong đ□□c k□t qu□ t□t đ□p.

Trong mô hình d□y h□c l□y th□y giáo làm trung tâm, ng□□i th□y là k□ đ□c tôn tri th□c, là ng□□i đ□i di□n cho văn hoá, truy□n bá văn hoá, l□ nghĩa, h□c trò ch□ đ□□c quy□n nghe ch□ không dám th□c m□c, th□o lu□n, h□i l□i, vì nh□ th□ là hoài nghi trình đ□ h□c v□n c□a th□y, có th□ chu□c l□y b□t l□i. Ng□□i th□y tr□ thành ni□m s□ hãi đ□i v□i h□c trò. D□n d□n ch□ có truy□n th□ m□t chi□u, th□ đ□ng, không có giao l□u, đ□i thoi, quan h□ th□y trò m□t dân ch□, thi□u kh□ năng đào t□o m□t th□ h□ tr□ năng đ□ng, sáng t□o.

Do d□a vào quy□n l□c không ít th□y, cô n□y sinh nh□ng tính x□u, h□ không có s□ tu d□□ng chuyên môn và đ□o đ□c t□□ng x□ng. Cũng do đ□c tôn cái "đ□o" c□a mình có th□y, cô giáo nói x□u, khích bác đ□ng nghi□p sau l□ng. Cái g□i là "tôn s□ tr□ng đ□o" trong th□c t□ v□a có ph□n tích c□c l□i v□a có ph□n tiêu c□c, nó đánh m□t vai trò ch□ đ□ng c□a ch□ th□ h□c trò và nhi□u khi làm cho ng□□i th□y ng□ nh□n v□ b□n thân. Quan h□ th□y trò ki□u đó là s□n ph□m c□a t□ t□□ng giáo d□c cũ, đã t□ ra l□i th□i.

Ngày nay, v□i ph□□ng ti□n truy□n thông đa d□ng, đ□c bi□t là internet, ông th□y không còn là ng□□i đ□c quy□n tri th□c nh□ tr□□c; m□t khác t□ t□□ng giáo d□c đã thay đ□i, h□c trò không ph□i là cái bình ch□a đ□ cho th□y, cô rót ki□n th□c vào, mà là nh□ng ch□ th□ t□ ki□n t□o tri th□c cho mình d□□i s□ h□□ng d□n c□a th□y, cô. Vai trò ng□□i th□y trong nhà tr□□ng m□i đã thay đ□i. Quan h□ th□y trò bây gi□ ch□ y□u là quan h□ h□□ng d□n, h□p tác, đ□i thoi, giúp h□c trò hình thành tri th□c và nhân cách. Nó đòi h□i □ ng□□i th□y nhi□u h□n, cao h□n v□ ki□n th□c cũng nh□ đ□c đ□. Ph□□ng ti□n truy□n thông, internet hi□n đ□i cũng m□ ra nhi□u kh□ năng h□n bao gi□ h□t cho vi□c t□ h□c, trau gi□i, hoàn thi□n ki□n th□c c□a th□y. Nh□ng đáng ti□c là s□ nghi□p đào t□o giáo viên l□□ng ch□a đi đôi v□i ch□t, nhi□u th□y, cô ch□a đáp □ng đ□□c yêu c□u cao đó, làm cho h□c sinh gi□m sút tình c□m "tôn s□ tr□ng đ□o".

Nhi□u ng□□i có d□p ra n□□c ngoài, th□y cách x□ng "em", "con" c□a h□c sinh ta đ□i v□i th□y m□t bình đ□ng quá, mu□n b□ h□n đi đ□ x□ng "tôi" nh□ m□y n□□c đó. Nh□ng thi□t nghĩ v□n đ□ ch□ y□u không n□m □ cách x□ng hô, mà □ mô hình giáo d□c cũ. Cách x□ng hô n□m trong h□ th□ng "x□ng khiêm hô tôn" c□a văn hoá dân t□c. V□n đ□ là mau chóng thay đ□i th□c s□ mô hình giáo d□c cũ đ□ nâng cao v□ th□ ch□ đ□ng, sáng t□o c□a h□c sinh.

Trong m□y ch□c năm g□n đây, khi c□ ch□ kinh t□ th□ tr□□ng đ□□c xác l□p trong xã h□i, nhà tr□□ng cũng tr□ thành m□t không gian th□□ng m□i. Các tr□□ng luy□n thi m□c lên nh□ n□m, tr□□ng dân l□p v□i c□ ch□ kinh doanh m□ ra r□m r□, quan h□ mua bán ki□n th□c, b□ng c□p d□□i nhi□u hình th□c lan tràn, m□c đ□ đóng góp d□□i nhi□u danh nghĩa c□a ph□ huynh, h□c sinh ngày càng gia tăng, r□i chính ngành giáo d□c cũng ch□ đ□ng quy đ□nh gia tăng h□c phí hàng năm, m□i quan h□ th□y trò d□n d□n ít nhi□u có bi□n ch□t. Nhi□u n□i nhà tr□□ng thành cái ch□ mua bán ki□n th□c, tình c□m "phong bì" h□u nh□ tr□ thành quan h□ ph□ bi□n t□ trên xu□ng d□□i. Đ□a v□ ng□□i th□y tr□ thành nh□ch nhác.

Trong kinh t□ th□ tr□□ng ngh□ nào nuôi s□ng đ□□c ng□□i, ngh□ □y m□i đ□□c kính tr□ng và đ□□c yêu chu□ng, ng□□ng m□. Giáo d□c là m□t ngh□, ngh□ th□y giáo ph□i đ□ s□ng, đ□□c kính tr□ng trong xã h□i thì m□i mong ng□□i th□y yêu ngh□. M□t ng□□i đã ph□i tìm thêm vi□c khác đ□ t□ c□i thi□n đ□i s□ng c□a gia đình thì li□u h□ có yêu ngh□ và làm tròn ch□c ph□n mà xã h□i giao phó? Khi ng□□i ta đã yêu ngh□ thì ng□□i ta nh□t đ□nh yêu đ□i t□□ng giáo d□c c□a h□, yêu công vi□c

c□a h□, thi□t tha đ□i m□i nó cho có hi□u qu□ x□ng đáng v□i đ□a v□ ng□□i ta có đ□□c, vì không mu□n đánh m□t nó. L□i c□a Các Mác nói ng□□i ta ph□i có c□m ăn, nhà □, đ□m b□o đi□u ki□n tái s□n xu□t chính mình r□i m□i làm các ho□t đ□ng t□ t□□ng, h□c thu□t v□n đáng cho chúng ta, nh□ng ng□□i duy v□t suy nghĩ. “Không ph□i ý th□c quy□t đ□nh đ□i s□ng, mà chính đ□i s□ng quy□t đ□nh ý th□c”.

Ngh□ th□y giáo là m□t ngh□ đ□c bi□t, ngh□ d□y ng□□i, d□y làm ng□□i. Ngh□ này đòi h□i ng□□i th□y, cô ph□i luôn luôn g□□ng m□u đ□ làm g□□ng cho h□c sinh. G□□ng m□u trong d□y h□c, trong gi□ gi□c, trong ăn m□c, nói năng, c□ x□. Ngh□ th□y không ph□i ngh□ kinh doanh làm giàu. X□a nay không ai giàu có vì làm th□y. Dù có khó khăn ng□□i th□y bao gi□ cũng gi□ v□ng đ□c đ□. H□nh phúc c□a ng□□i th□y là đ□□c h□c sinh yêu m□n, tin c□y, coi là ch□ d□a tinh th□n c□a các em trong b□□c tr□□ng thành.

Xây d□ng hình □nh m□u m□c là đòi h□i c□a ngh□ th□y và c□a m□i ng□□i th□y. Đ□ hình □nh ng□□i th□y đ□□c t□t đ□p, ng□□i th□y còn ph□i th□□ng xuyên giao ti□p v□i trò, g□□ng m□u ti□p thu nh□ng nh□n xét c□a trò. Đã có m□t th□i trong nhà tr□□ng chúng ta th□c hi□n vi□c h□c sinh đánh giá th□y cô hàng năm. H□c sinh đánh giá th□y, cô X d□y hay, d□ hi□u, th□y, cô Y d□y khó ti□p thu; th□y, cô Z u□ng bia, r□□u trong gi□ lên l□p, th□y, cô N hay nói t□c, m□ng m□... Cách làm đó th□c s□ có tác d□ng giúp th□y cô t□ đánh giá, đi□u ch□nh t□ cách và ph□□ng pháp d□y h□c. G□n đây hình th□c đó không đ□□c ti□p t□c và không v□n d□ng trong m□i nhà tr□□ng. Cùng v□i vi□c th□c thi đ□i m□i quan ni□m và ph□□ng pháp d□y h□c, tôi cho r□ng ch□ tr□□ng h□c sinh, sinh viên đánh giá th□y, cô là m□t ch□ tr□□ng có th□ giúp xây d□ng quan h□ th□y, trò m□i, dân ch□, lành m□nh, t□o d□ng hình □nh đ□p v□ ng□□i th□y./.